

Kosteikkojen hoitosopimus

Lapin ELY-keskus

Tukiasiantuntija Heidi Kotala-Paaluharju

28.3.2023

©maaseutuverkosto

HUOM! Diat on tehty tämänhetkisen tiedon perusteella ja asiat voivat joiltain osin muuttua/päivittyä.

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

Esityksen sisältö

- Sopimukseen hyväksyttävä alue
- Sopimukseen EI hyväksytä
- Sopimusalueen hoito
- Hoitosuunnitelma
- Korvauksen määrä

Sopimukseen hyväksyttävä alue 1/2

- Hoidon päätavoite on edistää maatalouden aiheuttaman **vesistökuormituksen vähentämistä, hillitä ilmastonmuutosta** kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai parantaa luonnoltaan yksipuolisen maatalousalueen **elinympäristöjen monimuotoisuutta** tai edistää **riista-, kala- tai raputaloutta**.
- Sopimusalue on pellon ulkopuolista aluetta, eli on maankäyttölajiltaan muuta kuin peltoa.

Sopimukseen hyväksyttävä alue 2/2

- Kosteikkoalue
- Tulva-alue
- Luonnonmukaistetun uoman tai kaksitasouoman alle jäänyt ja hoitotoimien kohteena oleva maa-ala
- Tulvatasanne tai tulvapelto sekä hoidon kannalta riittävä suoja-alue
- Pienten kosteikkojen, pohjapatojen ja tulvapeltojen alue
- Suon kaltaiseksi muutettu turvapeltoalue, jos se on perustettu Ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella
- Kosteikko, joka on perustettu Ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella tai muulla rahoituksella ja täyttää ETIn ehdot

Sopimukseen EI hyväksytä

- Vesiensuojelu- tai monimuotoisuusarvoja vailla olevien **kastelualtaiden** hoitoa
- Alueen sellaisesta hoidosta, jossa tavoitteena on alueen muuttaminen **järveksi tai lammeksi**
- Kohteesta, jossa valumavesien aiheuttaman kuormituksen voidaan katsoa olevan peräisin pääasiassa **muualta kuin maataloudesta**
- Entisistä turvesoista, joilla on **kasvatettu ruokohelpeä**

Sopimusalueen hoito 1/5

- **Kosteikkojen** vuotuisia hoitotoimenpiteitä voivat olla:
 - **lietteen poisto** tarvittaessa
 - mahdollisten kemiallisten **saostusaineiden poisto ja lisäys**
 - **pohjapatojen** muodostaminen
 - **patojen ja uoman hoitotoimet**
 - **vedenpinnan sääntely** sekä
 - kosteikon tai uoman reuna-alueiden **kasvillisuuden niitto, kasvijätteen poiskorjuu ja muut vastaavat toimenpiteet**
 - Niittojätteen voi käyttää hyödyksi

Sopimusalueen hoito 2/5

- **Luonnonmukaistettujen uomien ja kaksitasouomien** hoitotoimenpiteet ovat:
 - **pohjapatojen** kunnosta huolehtiminen,
 - eroosiosuojausten ja muiden **veden virtaamaa hidastavien rakenteiden kunnossapito**,
 - uoman ja tulva-alueiden **vedenjohtokyvyn toimivuudesta huolehtiminen**
 - uoman **reuna-alueiden kasvillisuuden hoito**
 - tulvatasanteiden **avoimuuden ylläpito**

Sopimusalueen hoito 3/5

- **Tulva-alueiden** hoitotoimenpiteitä ovat:
 - **kasvillisuuden poisto** tarvittaessa
 - alueelle laskeutuneen **maa-aineksen poisto**
 - mahdollisten **reuna-alueiden hoito** (reuna-alueiden kasvillisuuden niitto, kasvijätteen poiskorjuu ja muut vastaavat toimenpiteet)

Sopimusalueen hoito 4/5

- **Turvepeltojen ennallistamisen** hoitotoimenpiteitä ovat:
 - **vedenpinnan** korkeuden tarkkailu
 - **patorakenteista huolehtiminen ja sen pitäminen riittävällä korkeudella** turpeen hajoamisen aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen ehkäisemiseksi
 - mahdollisten **reuna-alueiden hoito** (reuna-alueiden kasvillisuuden niitto, kasvijätteen poiskorjuu ja muut vastaavat toimenpiteet)
 - hoitokohteen vesitalouden muuttaminen siten, että **pohjaveden pinta nousee pysyvästi** tasolle, joka tehokkaasti ehkäisee turpeen hajoamista

Sopimusalueen hoito 5/5

- Sopimusaluetta **saa laiduntaa**, jos se ei haittaa luonnon monimuotoisuutta tai vesiensuojelua.
 - Laidunnettaessa aluetta, maanpinta on pidettävä **kasvipeitteisenä**
- Kosteikon hoitotoimenpiteisiin **voi sisältyä vieraslajien tehostettua torjuntaa**
- Sopimusalueella **ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita**
- Hoitotoimenpiteet **ei saa aiheuttaa haittaa**
 - **Uhanalaisille** lajeille tai luontotyypeille,
 - Viljeltävien alueiden **kuivatustilanteen** heikkenemistä tai
 - Muuta vastaavaa **haittaa** toimenpidealueen **ulkopuolella**

Hoitosuunnitelma 1/2

- a. Suunnitellun hankkeen ja suunnitellun hoidon **yleiskuvaus ja tavoitteet**, joiden perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja tai merkitystä maatalouden vesiensuojelussa.
- b. Kosteikon hoidon **päätavoite ja selostus**, miten suunnitellut toimenpiteet kohteen sijainnin, laajuuden ja laadun mukaan **edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista**.
- c. **Peruslohkokohtaisesti toteutettavat perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet ja niiden toteutusaikataulu vuosittain**.
- d. Selvitys kaksinkertaisesta rahoituksesta. **Selvitys toimenpiteistä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan Unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea**.

Hoitosuunnitelma 2/2

- e. Sopimuksen vähimmäisvaatimusten mukaiset hoidon vaatimukset ja rajoitukset, jos lohko sijaitsee **Natura 2000- tai suojelualueella**.
 - f. Tarvittaessa selvitys siitä, millaisilla ennakoivilla toimilla sopimukseen haetuilla peruslohkoilla mahdollisesti olevaa **suurpetouhkaa pyritään vähentämään**, jos joidenkin sopimukseen haettujen lohkojen hoitomuotona on laidunnus.
-
- Hoitosuunnitelman teettämiseen voi hakea **Neuvo2030** -rahoitusta

Korvauksen määrä

- Vuosittainen korvaus kaikille kosteikkojen hoitosopimukseen ilmoitetuille peruslohkoille on **500 €/hehtaari**

Muista nämä!

- Hoidon **päätavoitteita** voivat olla:
 - Maatalouden **vesistökuormituksen** vähentäminen
 - **Ilmastonmuutoksen** hillitseminen
 - Luonnoltaan yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen **monimuotoisuuden** parantaminen
 - **Riista-, kala- tai raputalouden** edistäminen
- **Hoitosuunnitelman** laadinta huolellisesti
- Hoitotoimenpiteet **ei saa aiheuttaa haittaa**
 - Uhanalaisille lajeille tai luontotyypeille,
 - Viljeltävien alueiden kuivatustilanteen heikkenemistä tai
 - Muuta vastaavaa haittaa toimenpidealueen ulkopuolella

Lisätietoa

Maatalousluonnon ja maiseman sekä Kosteikkojen hoitosopimuksesta

Heidi Kotala-Paaluharju

heidi.kotala-paaluharju@ely-keskus.fi

p. 0295 037 006

Ruokaviraston verkkosivut:

www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltoet/maatalousluonnon-ja-maiseman-hoitosopimus/

www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltoet/kosteikkojen-hoitosopimus/